

KULTUR

Kulturredaktör: Kattis Streberg

Adress: Södermanlands Nyheter, Kultursidan, 61T791

⁹⁹ "Blå dunster" med Mälarkvintetten

Här talar instrumente

Kan man göra teater av musik? Utan att vare sig teatern eller musiken blir lidande?

Svaret ges på lördag när Mälarkvintetten spelar Ulf Grahns musikstycke "Blå dunster" på Nyköpings teater. Här har instrumenten repliker och berättar sin egen historia.

"En instrumental föreställning" kallar regissör Torbjörn Karreskog och producent Lennart Lundblad sin gemensamma skapelse som är något alldeles nytt inom svenskt musikliv. En blandning av musik och teater är kanske den bästa beskrivningen.

- Jag började fundera på den här idén för många år sedan, berättar Lennart Lundblad.

- Att gå på en klassisk konsert är ingen scenisk upplevelse. Musikerna sitter framför sina notställ och försöker spela så naturligt som möjligt. Det blir ganska trist.

Istället ville Lennart Lundblad se musik som var lika mycket teater, en konsert som var underhållande också för ögat.

- Jag ville veta om man kan behandla ett musikstycke på samma sätt som en teaterpjäs. Kan man ge musikerna regi?

Musik som teater

Funderingarna blev allt konkretare. Kompositören och Trosabon Ulf Grahn tillfrågades om han var intresserad av att skriva musik som gick att framföra på scen. Och det var han.

Nästa steg var att få regissören Torbjörn Karreskog att behandla musiken som om den var teater, regissera på samma sätt.

- Det sägs inte ett enda ord i konserten men varje ton kan

Ulf Grahns "Blå dunster" blir en alldeles unik blandning av musik och teater i Mälarkvintettens version. Här utspelas en historia utan att ett enda ord sägs. Det är instrumenten som talar.

ses som ett ord, förklarar Torbjörn Karreskog.

Två målsättningar fanns. Uppsättningen skulle bli rolig. Och den skulle vara möjlig att förstå även för den som inte var musikkunnig.

- Vi ville göra konkret teater, säger Torbjörn Karreskog.

- Det fick inte bara bli musiker som gick omkring på scenen och rörde sig till veckart ljus. Det skulle finnas en handling också.

Idéer förkastades

När Torbjörn Karreskog började regiarbetet visste han inte alls vad resultatet skulle bli. Han hade oerhört många idéer som alla förkastades, en efter en.

- Det tog lång tid att hitta arbetsformen. Först behandlade jag musikerna som skådespelare men de är ju faktiskt musiker så det fungerade inte alls.

Det största problemet var att hitta en historia som passade musiken. Torbjörn försökte skriva en historia och det blev många sömlösa nätter.

- Sen satte jag mig ned och lyssnade på varje instrument och varje stämma. Ur varje stämma födde vi ett sceneri och ur scenerierna föddes en hel berättelse.

När det var klart var ändå halva arbetet kvar.

- Vi var tvungna att få musikerna att sluta tänka i musik. De skulle börja tänka i handlingen som finns i musiken och sedan fick handlingen föda tonerna.

Lämna notställen

En hel del problem uppstod också under arbetets gång. Problem som regissören inte alls tänkt på.

- Musikerna ville inte alls lära sig musiken utantill och

lämna notställen, berättar Torbjörn.

- Man möter aldrig en skådespelare som klagar över att de måste lära sig replikerna men musikerna protesterade högljutt. De sa att det var omöjligt.

Efter någon månads repetitioner försvann dock motståndet.

- Nu tycker musikerna i Mälarkvintetten att det är en begränsning att spela med noter, säger Lennart Lundblad.

- Deras musik låter annorlunda nu också. När man sitter med noter framför sig lyfter inte musiken. Utan noter frigörs tanken, man vågar leka och ta risker. Man vågar för att man är säker på att hitta tillbaks till utgångspunkten.

Inbjudan från Italien

Konserten i Nyköping på lördag blir den fjärde i ord-

• B

bro. Och nu ska andra svenska städer erbjudas ett besök av "Blå dunster". - Vi har fått en inbjudan från Italien att komma dit och spela, berättar Lennart Lundblad.

- Ulf Grahn som bor i USA halva året ska också försöka ordna en turné där. Men de planerna är väldigt lösa än så länge.

Uppsättningen av "Blå dunster" har varit ett forskningsprojekt. Och både regissör och producent är mycket nöjda med resultatet.

- Det låter förmätet att säga att vi skriver musikhistoria men det gör vi faktiskt, säger Lennart Lundblad.

- Vi gör något helt nytt när vi kombinerar musik och teater på det här sättet. "Blå dunster" kommer att påverka konserterformen för framtiden.

KATTIS STREBERG

Regissör Torbjörn Karreskog och producent Lennart Lundblad hade en massa idéer när de började arbeta med "Blå dunster" men de hade ingen aning om hur det färdiga resultatet skulle se ut.